

Secretariatul de Stat pentru Culte

PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE DE SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE ÎN ANUL 2019

De la înființarea sa în anul 1859 și până în prezent, Secretariatul de Stat pentru Culte (S.S.C.) este principala instituție a statului care gestionează relațiile dintre stat și organizațiile religioase (18 culte religioase și 37 asociații religioase) și care elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor publice în domeniul vieții religioase.

În realizarea obiectivului său general, S.S.C. urmează mai multe **direcții de acțiune**:

- promovează pluralismul religios și dialogul interreligios;
- monitorizează respectarea legislației naționale și internaționale în domeniul libertății religioase;
- mediază între instituțiile publice și organizațiile religioase și asigură expertiza necesară pentru facilitarea dezvoltării de bune relații între cultele religioase și autoritățile publice;
- inițiază și susține adoptarea și punerea în aplicare a unei legislații adecvate în domeniile care țin de viața religioasă și asigură consultarea cultelor religioase atunci când se preconizează modificări legislative care afectează activitatea acestora;
- asigură dezvoltarea parteneriatului între stat și culte, în primul rând prin: sprijinirea construirii și finalizării unor lăcașuri de cult, sprijinirea financiară pentru salarizarea clerului, susținerea cultelor în derularea unor programe sociale, educaționale și caritabile, în cooperare cu autoritățile publice, sprijinirea unor activități de restaurare a spațiului eclezial pentru promovarea și punerea în valoare a monumentelor istorice aflate în proprietatea cultelor;
- sprijină comunitățile religioase românești de peste hotare, în vederea păstrării și consolidării identității naționale a românilor de peste hotare;
- reprezintă Guvernul României în relația cu instituții similare din alte țări, la evenimente ale cultelor și asociațiilor religioase, precum și ale unor organizații naționale și internaționale care tratează chestiuni legate de libertatea religioasă, viața religioasă și relația dintre stat și culte;
- în plan intern, acționează pentru creșterea performanței și a transparenței instituționale.

Natura instituțională și responsabilitățile Secretariatului de Stat pentru Culte

În orice regim politic democratic, dialogul cu societatea civilă este decisiv pentru succesul unei bune guvernări. Cultele religioase din România, care integrează peste 99% dintre cetățeni, au o activitate intensă nu numai în sfera religios-morală, ci și în domeniile educație, cultură, asistență social-filantropică și economie socială, reprezentând o parte foarte importantă a societății civile.

Natura administrativă a Secretariatului de Stat pentru Culte impune instituției o serie de principii după care se ghidează în activitatea sa și îi conferă funcții indispensabile într-o democrație:

- Este mediator între stat și culte, precum și între culte. Prin îndeplinirea acestui rol, Secretariatul de Stat pentru Culte contribuie activ la păstrarea unui climat de pace socială, bună înțelegere între diferitele comunități religioase etc.

În contextul actual al răspândirii extremismelor și fundamentalismelor asociate terorismului în Europa, dialogul dintre organizațiile musulmane din România și stat este

esențial pentru prevenirea, combaterea și înlăturarea acestor pericole emergente la adresa siguranței naționale.

- Asigură punerea în practică a principiului proporționalității, conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor. Această lege prevede că sprijinul financiar acordat de stat cultelor religioase se trebuie să respecte principiul proporționalității cu numărul de persoane care și-au declarat liber apartenența la un anumit cult religios, conform recensământului în vigoare (2011).

Departamentul de Stat al SUA publică anual un Raport privind libertatea religioasă în lume, respectarea libertății religioase, inclusiv a principiului proporționalității sprijinirii financiare a cultelor religioase de la bugetul de stat fiind atent monitorizată. În ultimii ani, Secretariatul de Stat pentru Culte a urmărit respectarea cu strictețe a acestui principiu.

- Secretariatul de Stat pentru Culte acționează în vederea respectării **nevoilor reale ale cultelor**, conform principiului stabilit prin *Legea nr. 489/2006*, pentru a asigura o distribuție cât mai echitabilă a sprijinului financiar oferit de stat cultelor religioase și a asigura exercitarea în bune condiții a libertății religioase a fiecărui cetățean. Astfel, atât în ceea ce privește sprijinul salarial pentru personalul clerical, cât și în ceea ce privește construirea și repararea lăcașurilor de cult, **Secretariatul de Stat pentru Culte are grijă să acorde cultelor religioase cu un număr mic de credincioși (Federația Comunităților Evreiești din România, Cultul Musulman, Biserica Armeană, Biserica Evanghelică CA, Biserica Greco-Catolică, Biserica Unitariană etc.) un sprijin financiar mai mare decât ar impune o aplicare strictă a principiului proporționalității**, stabilit pe baza Recensământului Populației.

- Sprijinirea construirii și reparării lăcașurilor de cult, a proiectelor sociale, educaționale, culturale etc. ale cultelor religioase de către Guvernul României prin Secretariatul de Stat pentru Culte este necesară pentru punerea în practică a principiului **subsidiarității**, principiu care stă la baza arhitecturii administrativ-politice a Uniunii Europene. Atunci când nici comunitatea religioasă și nici comunitatea locală nu pot suplini lipsa fondurilor, intervenția Secretariatului de Stat pentru Culte se face cu respectarea acestui principiu. În foarte multe cazuri, efortul bugetar a fost îndreptat către **detensionarea relațiilor interconfesionale în plan local**.

Principalele activități ale Secretariatului de Stat pentru Culte în anul 2019

I. Domeniul legislativ și relația cu Parlamentul

A. Acte normative

În anul 2019, Secretariatul de Stat pentru Culte a elaborat, a inițiat și susținut adoptarea următoarelor acte normative:

1. **H.G. nr. 192/2019** privind suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019, pentru Secretariatul de Stat pentru Culte, în vederea susținerii activității cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial nr. 260 din 4 aprilie 2019; Acest act normativ se referă la alocarea sumei de 9 milioane lei pentru cele 4 episcopii catolice vizitate de Papa Francisc.

2. **H.G. nr. 329/2019** privind transmiterea unui imobil aflat în domeniul public al statului, situat în municipiul Sibiu, județul Sibiu, din administrarea Secretariatului de Stat pentru Culte pentru Mitropolia Ardealului/Arhiepiscopia Sibiului în administrarea Ministerului Apărării Naționale, pentru

actualizarea valorii de inventar a imobilului 380, aflat în domeniul public al statului, și modificarea anexelor nr. 4 și 40 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 426 din 30 mai 2019;

3. **H.G. nr. 500/2019** privind aprobarea prealabilă în vederea recunoașterii prin notărâre judecătorească a Asociației "Gemeinde für Christus e.V." din Republica Federală Germania, publicată în Monitorul Oficial nr. 602 din 22 iulie 2019;

4. **H.G. nr. 749/2019** privind trecerea unui imobil, aflat în domeniul privat al statului, din administrarea Ministerului Afacerilor Externe în administrarea Secretariatului de Stat pentru Culte, publicată în Monitorul Oficial nr. 844 din 17 octombrie 2019;

5. **H.G. nr. 754/2019** privind trecerea din proprietatea privată a statului în proprietatea publică a statului și în folosința gratuită a Patriarhiei Române, pentru Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale, a unui imobil aflat în administrarea Secretariatului de Stat pentru Culte, publicată în Monitorul Oficial nr. 852 din 22 octombrie 2019.

6. **H.G. nr. 807/2019** privind modificarea H.G. nr. 44/2013 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Culte publicat în Monitorul Oficial nr. 895 din 6 noiembrie 2019.

B. Relația cu Parlamentul

Au fost formulate **15 puncte de vedere** referitoare la propuneri legislative ale parlamentarilor, la solicitarea Ministerului pentru Relația cu Parlamentul.

Secretarul de stat pentru Culte sau reprezentanții desemnați ai instituției au luat parte la ședințele comisiilor parlamentare în cadrul cărora s-au dezbătut proiecte de lege care vizau domeniul de activitate al instituției.

Au fost redactate răspunsuri la **18** întrebări și interpelări parlamentare.

C. Relații cu alte instituții publice

În realizarea rolului său de mediator între autoritățile statului și cultele religioase, Secretariatul de Stat pentru Culte a cooperat cu Ministerul Afacerilor Externe pentru construirea diferitelor poziții, prin participare regulată a reprezentanților săi la reuniunile organizate de M.A.E. și în comisiile mixte în problematica minorităților naționale și a drepturilor omului, prin răspunsuri și rapoarte de țară ale României privind drepturile omului, libertatea religioasă și relația stat-culte. A cooperat cu Ministerul pentru Românii de Pretutindeni și cu alte instituții abilitate în sprijinirea comunităților românești din afara granițelor. A sprijinit alte ministere și instituții publice în rezolvarea diferitelor situații, probleme punctuale și proiecte care presupun participarea cultelor religioase.

II. Măsuri și politici publice

1. Dezvoltarea parteneriatului între stat și culte în domeniile social, cultural, educațional și susținerea relației de respect și cooperare între culte în beneficiul întregii societăți.

Secretariatul de Stat pentru Culte a susținut cultele în derularea programelor sociale și caritabile, prin sprijinirea financiară în anul 2019 a **63 proiecte social - filantropice, în valoare de 11.605.000 lei**, în creștere cu aproximativ 20% față de anul 2018.

De asemenea, au fost sprijinite cu suma de **9.640.000 lei** manifestările cultural-religioase ale Bisericii Romano-Catolice și Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, din România, prilejuite de **Vizita în România a Papei Francisc** la București, Șumuleu Ciuc, Iași și Blaj.

Au fost sprijinite financiar manifestările cultural – religioase desfășurate de către culte:

- Administrația Patriarhală - Simpozionul "Conferința Internațională privind relațiile dintre Stat și denumirile religioase în Uniunea Europeană", București - 06-09.06.2019;
 - Simpozionul "Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească" ediția a VII-a, București, 9-13 iunie 2019;
 - Simpozionul "Satul românesc - vatră a plămădirii, păstrării și promovării ființei naționale și a credinței ortodoxe", București, 6-9 octombrie 2019;
 - Conferința "Simpozionul Internațional al Bibliștilor din Europa de Est și de Vest", mănăstirea Caraiman - 26-31.05.2019.
- Centrul Eparhial Craiova - "Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși", ediția a VI-a, Craiova, 5-8 septembrie 2019;
- Centrul Eparhial Iași - Evenimentul Internațional "Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Moldova", ediția a II-a, Iași, 23-25 august 2019;
- Centrul eparhial Alba Iulia - Simpozion Internațional (ISSTA 2019)- "The Village and rural spirituality - between tradition and modernity", Alba Iulia (Arhiepiscopia Ortodoxă a Alba Iuliei), 5-8 mai 2019;
- Centrul Eparhial Curtea de Argeș - Simpozionul "Spiritualitate, cultură și tradiție argeșeană", 21-22 august 2019;
- Centrul Eparhial Târgoviște - Simpozionul "Teologie și tradiție, spiritualitate și modernitate. Contribuția patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și a traducătorilor de cărți bisericești la spiritualitatea și cultura românească", 30-31.05.2019;
- Mănăstirea Aninoasa - Simpozionul "Repere ale Ortodoxiei și culturii argeșene", ediția a V-a, 3- 4 aprilie 2019;
- Mănăstirea Slănic - Simpozionul "România de la Argeș", ediția a IV-a, 5 - 6 martie 2019;
- Mănăstirea Putna - Simpozionul de istorie Colocviile Putnei „Mănăstirea Putna- 550 de ani de slujire” (8-12 septembrie 2019);
 - Eveniment religios „Sărbătorirea a 550 de ani de la sfințirea Mănăstirii Putna” (31 august-1 septembrie 2019);
 - Simpozionul de cultură și spiritualitate românească „Credință. Cultură. Transmitere” (22-26 august 2019);
 - Eveniment religios „Sărbătoarea Sfântului Voievod Ștefan cel Mare” (1-2 iulie 2019)
- Centrul Eparhial Brăila - Eveniment cultural-religios „19 ani de la aducerea sfintelor moaste ale Mitropolitului Ambrosie. Viața și activitatea” 01-03 iunie 2019, Brăila.
- Centrul Eparhial Râmnicu Vâlcea - Simpozionul "Lucrarea cultural-duhovnicească și social-misionară a episcopului Bartolomeu Stănescu", Râmnicu Vâlcea, 7-8 decembrie 2019.
- Arhiepiscopia Bisericii Armene - Simpozionul "Biserica armeană din România - istorie și patrimoniu", București - 01.10.2019.
 - Simpozionul "Biserica Armeană din România - istorie și patrimoniu", București, 9 decembrie 2019.
- Arhiepiscopia Romano-Catolică de București - Simpozionul "Biserica Romano-Catolică din România. Istorie, Spiritualitate și Patrimoniu", București - 31.05.2019.
- Cultul Creștin Baptist - Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România - Simpozionul "Cultul Creștin Baptist - Istorie, Valori și Patrimoniu", 24 mai 2019, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj.
- Episcopia Greco-Catolică "Sf. Vasile cel Mare" de București - Simpozionul "Biserica Română Unită cu Roma. Istorie, spiritualitate și patrimoniu", București - 24.05.2019.
- B.C.E.R. - Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelie din România - Simpozionul "Moștenirea trecutului și responsabilitatea prezentului - 120 de ani de mărturie trăită și 70 de ani de mărturie scrisă", Brașov, 10-12 octombrie 2019.
- F.C.E.R. - Cultul Mozaic - Simpozionul "Cartea religioasă și cartea laică evreiască în România", București, 21 noiembrie 2019.
 - „The Mosaic Cult in Romania - History and Heritage”

- Centrul Eparhial Caransebeș - Simpozionul "Zilele Credinței și Culturii în Caraș-Severin", ediția a XIII-a, 5 mai - 6 iunie 2019.
- Centrul Eparhial Unitarian, Cluj-Napoca - Eveniment internațional „Biserica Unitariană Maghiară. Istorie, Spiritualitate, Patrimoniul - eveniment cultural aniversar și prezentare album în limba română”, 27-29 noiembrie 2019, Centrul Unitarian București, mun. București, str. Docenților nr. 20.
 - Eveniment internațional „Biserica Unitariană Maghiară. Istorie, Spiritualitate, Patrimoniul - eveniment cultural aniversar și prezentare album în limba engleză”, 5-7 decembrie 2019, Centrul Unitarian București, mun. București, str. Docenților nr. 20
- Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua Săptea din România - Simpozionul "Demnitatea Umană și libertatea religioasă", București, 1-2 octombrie 2019
 - Evenimentul „Credință - Istorie - Patrimoniul - Identitate”, Voluntari, 29 noiembrie 2019
- Consistoriul Superior al Bisericii Evanghelice C.A. din România - Credință - Istorie - Patrimoniul - Identitate. Viața Bisericii Evanghelice C.A. din România între ieri și mâine, municipiul Sibiu (sediul Consistoriului Superior al Bisericii Evanghelice C.A. din România), 4-5 oct. 2019.

2. Sprijinirea dezvoltării comunităților religioase românești din diaspora

Sprijinirea comunităților românești din afara granițelor în vederea păstrării identității lingvistice, religioase și naționale a acestora este o prioritate a Secretariatului de Stat pentru Culte.

În perioada anul 2019, Secretariatul de Stat pentru Culte a acordat sprijin financiar comunităților religioase ale românilor din afara granițelor, după cum urmează:

- În conformitate cu prevederile Legii nr. 153/2017, Cap. III - Culte, a fost alocată suma de **17.350.000 lei**, reprezentând sprijin la salarizare pentru 670 de persoane clericale și sprijin la salarizare pentru 59 de persoane încadrate pe posturi neclericale.
- Pentru Schitul românesc Prodromu de la Muntele Athos s-a alocat suma de **250.000 de euro (1.190.475 lei)**, conform Legii nr. 114/2007.
- În vederea consolidării coeziunii comunităților românești din afara granițelor, instituția noastră a alocat suma de **12.960.000 lei** pentru construirea sau repararea unor biserici din **Rep. Moldova, Serbia, Germania, Elveția, Franța, Belgia, Spania, Italia și Israel.**

Dintre obiectivele importante sprijinite financiar:

- Administrația Patriarhală - Parohia "Pogorârea Sfântului Duh" și "Sf. Voievod Ștefan cel Mare", Viena (Austria)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Cuv. Parascheva", Bruxelles (Belgia)
- Administrația Patriarhală - Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă Uniunea Europeană, Bruxelles (Belgia)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ier. Pahomie de la Gledin" și "Sf. Ier. Ioan de la Râșca și Secu", Aalborg (Danemarca)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Împ. Constantin și Elena", Nisa (Franța)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Nectarie", Tours (Franța)
- Administrația Patriarhală - Centrul Bisericesc Ortodox Românesc München (Germania)
- Administrația Patriarhală - Așezământul Românesc de la Ierusalim (Israel)
- Cultul Creștin Penticostal - Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România - biserica penticostală "Philadelphia", Mansue (Italia)

- Administrația Patriarhală - Parohia „Sf. și Dreptul Simeon și Sf. Prorocița Ana”, Pescara (Italia)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ier. Ghelasie de la Râmeț", Rimini (Italia)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Cuthbert" și "Sf. Beda Venerabilul", Durham (Marea Britanie)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. M. Mc. Dimitrie", sat. Alexandru cel Bun, Republica Moldova
- Administrația Patriarhală - Centrul Eparhial Bălți, Republica Moldova
- Administrația Patriarhală - Episcopia Basarabiei de Sud, Cahul (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Toți Sfinții Români", Cahul (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Nașterea Cinstitei Proroc, Înaintemergătorul și Botezătorul Ioan", or. Căușeni (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Centrul Eparhial Chișinău, Centrul pastoral-social, (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ap. Petru și Pavel", Chișinău (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ioan Iacob Hozevitul", or. Chișinău (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. M. Mc. Gheorghe" și "Cuv. Stelian", Chișinău (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Trei Ierarhi", Chișinău
- Administrația Patriarhală - Parohia "Adormirea Maicii Domnului", sat. Climăuți (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Mănăstirea "Sf. Ap. Andrei", or. Durlești, mun. Chișinău (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ier. Nicolae" și "Sf. Voievod Ștefan cel Mare", Edineț (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia „Sf. Martiri Brâncoveni”, loc. Ialoveni (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Nașterea Maicii Domnului", sat. Mihalașa
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Cuv. Parascheva de la Iași", Ratuș (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Pogorârea Duhului Sfânt", sat. Răzălăi (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Martiri Brâncoveni", or. Soroca (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ap. Andrei", Strășeni (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Binecredinciosul Domnitor Ștefan cel Mare și Sfânt", or. Ștefan Vodă (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Cuv. Serghie de Radonej", sat. Vărvăreuca (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. M. Mc. Ioan cel Nou de la Suceava", sat. Volovița (Republica Moldova)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Pogorârea Sfântului Duh" (Biserica Albă), Bela Crkva (Serbia)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Cuv. Parascheva și Sf. Mc. Paraschevi Romana", Mălăinița (Serbia)
- Administrația Patriarhală - Parohia din Mălăinița și Remesiana (Serbia)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Gheorghe", sat. Sălcița (Serbia)
- Administrația Patriarhală - Parohia "Sf. Ap. Iacob, fiul lui Zevedeu", Aranjuez (Spania)
- Administrația Patriarhală - Catedrala "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului", Madrid (Spania)

- Administrația Patriarhală - Centrul Eparhial Gyula (Ungaria)

3. Asigurarea sprijinului financiar pentru personalul clerical și pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase din România

Prin bugetul Secretariatului de Stat pentru Culte, în conformitate cu prevederile Legii nr. 153/2017, Cap. III – Culte, în **anul 2019** s-a alocat pentru un număr de **16.674 de persoane** suma de **609.189.000 lei** reprezentând sprijinul financiar pentru salarizarea personalului clerical, iar pentru **219** cadre didactice din învățământul teologic neintegrat în învățământul public în **anul 2019** s-a alocat suma de **4.495.655 lei**.

Secretariatul de Stat pentru Culte a continuat sprijinirea activităților de **restaurare a spațiului eclezial**, în special a **monumentelor istorice**. În acest scop în anul 2019 a fost alocată suma de **26.394.000 lei** pentru **163 de lăcașuri de cult**. Printre monumentele istorice sprijinite de Secretariatul de Stat pentru Culte menționăm:

- Arhiepiscopia Alba Iuliei - Ansamblul Catedralei Reînălțării Neamului, mun. Alba Iulia, jud. Alba
- Arhiepiscopia Alba Iuliei – Mănăstirea Râmnic
- Arhiepiscopia Iașilor - Catedrala Mitropolitană Iași, jud. Iași
- Arhiepiscopia Iașilor – Centrul Social-Cultural Casa Ștefan, jud. Botoșani
- Arhiepiscopia Iașilor – Mănăstirea Secu, jud. Neamț
- Arhiepiscopia Iașilor – Mănăstirea Trei Ierarhi Iași, jud. Iași
- Arhiepiscopia Iașilor - Mănăstirea Sf. Arhanghel Mihail și Gavriil, Războieni, jud. Neamț
- Arhiepiscopia Bucureștilor - Mănăstirea Pignănești, sat. Ciolpani, jud. Ilfov
- Arhiepiscopia Râmnicului - Centrul Eparhial Râmnicu Vâlcea - Catedrala Arhiepiscopală "Sf. Ier. Nicolae", jud. Vâlcea
- Arhiepiscopia Râmnicului - Centrul Eparhial Râmnicu Vâlcea - Paraclisul „Sf. Grigorie Teologul”, jud. Vâlcea
- Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului - Catedrala Mitropolitană Adormirea Maicii Domnului, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj
- Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului - Centrul social-educativ „Grigore Pletosu” (centru de zi pentru copii și tineri), municipiul Bistrița, str. Alexandru Odobescu nr. 4, jud. Bistrița-Năsăud
- Arhiepiscopia Romanului și Bacăului - Centrul eparhial Roman, jud. Neamț
- Arhiepiscopia Romanului și Bacăului - Casa Sterian, municipiul Bacău, str. M. Eminescu, nr. 10, jud. Bacău
- Episcopia Giurgiului - Centrul pastoral-cultural „Gavriil Drugănescu”, jud. Giurgiu
- Federația Comunităților Evreiești din România - Cultul Mozaic - Sinagoga din Cetate, mun. Timișoara, jud. Timiș
- Episcopia Ortodoxă Sârbă de Timișoara - Mănăstirea sârbă "Înălțarea Domnului", sat. Baziaș, jud. Caraș-Severin
- Biserica Unitariană Maghiară - Episcopia Unitariană Cluj-Napoca - Sediul episcopiei și liceul unitarian Janos Zsigmond, jud. Cluj
- Arhiepiscopia Craiovei - Mănăstirea "Sf. Ier. Calinic Cernicanul", sat. Popânzălești, jud. Dolj
- Eparchia Reformată din Ardeal - Parohia Reformată Feliceni, jud. Harghita
- Biserica Evanghelică C.A. din România - Institutul Teologic Protestant, mun. Sibiu, b-dul Victoriei nr. 40, jud. Sibiu

De asemenea, pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult care nu sunt monumente istorice, Secretariatul de Stat pentru Culte a alocat suma de **218.453.000 lei** pentru **1.021 obiective**. Dintre acestea menționăm câteva obiective prioritare ale cultelor:

- Catedrala Națională din București;

- Cate drala – Necropolă din Curtea de Argeș;
- Catedrala episcopală din Arad;
- Catedrala episcopală di Drobeta Turnu Severin;
- Catedrala episcopală greco-catolică din Cluj-Napoca;
- Seminarul teologic din Suceava;
- Centrul eparhial Slobozia;
- Centrul eparhial Caransebeș;
- Centrul eparhial Alba Iulia;
- Centru eparhial Tulcea;
- Mănăstirea Peștera Ialomitei, jud. Dâmbovița;
- Mănăstirea Sf. Gheorghe Giurgiu;
- Centrul de cult pentecostal București;
- Centrul de cult baptist București;
- Geamia din București ș.a.

III. Activități specifice ale Secretariatului de Stat pentru Culte la nivel european și internațional

La nivelul Uniunii Europene, Secretariatul de Stat pentru Culte este parte a grupului de lucru informal inițiat de Guvernul Austriei în anul 2017 și care are ca scop elaborarea în următorii doi ani a unei strategii europene privind religia în contextul creșterii gradului de analfabetism religios și mai ales a discursurilor și practicilor extremiste și fundamentaliste.

Președinția Consiliului Uniunii Europene

În cadrul seriei de evenimente organizate de Guvernul României cu ocazia președinției rotative la Consiliul Uniunii Europene, în zilele de 6-7 iunie 2019, Secretariatul de Stat pentru Culte a organizat conferința internațională „Dimensiunea pozitivă a libertății religioase: cum pot guvernele să sprijine organizațiile religioase”.

Inițiativa organizării acestui eveniment de către Secretariatul de Stat pentru Culte a fost generată de faptul că **în ultimii ani la nivel european religia a revenit în atenția publică** atât ca formă de integrare cetățenească și incluziune socială, cât mai ales ca element stabil în construirea unei societăți a bunăstării și consensului democratic. **După ce o bună perioadă de timp, guvernele europene au neglijat constant dimensiunea religioasă a vieții sociale, astăzi nevoia acută de alfabetizare religioasă ca antidot la extremismul religios, sau dezvoltarea de politici publice în zona religioasă inclusiv prin sprijinirea financiară a cultelor religioase, redevin priorități de guvernare în multe state europene. Pe fondul faptului că România are șansa ca în ultimii 30 de ani să nu fi neglijat dimensiunea religioasă a societății și mai ales dimensiunea pozitivă a libertății religioase,** Secretariatul de Stat pentru Culte a organizat acest eveniment **pentru a promova modelul românesc de relație stat-culte la nivel european.**

Cu ocazia acestui eveniment care a reunit conducătorii instituțiilor similare Secretariatului de Stat pentru Culte din Europa, ai cultelor religioase, profesori universitari și experți guvernamentali, **Secretariatul de Stat pentru Culte apreciază că sprijinirea financiară a cultelor religioase nu este doar un mijloc prin care se exercită libertatea religioasă și se asigură păstrarea unui climat de pace socială, ci mai ales o măsură concretă pentru blocarea elementelor de extremism și fundamentalism religios. Cultele religioase, ca importante organizații ale societății civile, contribuie la un climat social echilibrat și, totodată, prin activitățile lor specifice (spirituale, educaționale, culturale, sociale și chiar în zona de relații internaționale) pot preveni dezvoltarea unui climat de radicalizare religioasă.**

Toate aceste aspecte constituie dimensiunea pozitivă a libertății religioase și invită țările membre UE la o reflecție comună asupra consolidării parteneriatului dintre state și organizațiile religioase în beneficiul societății.

Volumul State and Religion in Romania

Cu ocazia conferinței mai sus menționate, SSC a lansat ediția în limba engleză a volumului *Statul și cultele religioase (State and Religion in Romania*, editura Litera, București, 2019, 225 pp.). Volumul se află la cea de-a patra ediție, revizuită și completată cu date și informații la zi, după publicarea edițiilor în limba română din anii 2014 și 2018 și ediția în limba engleză din anul 2015 și **constituie singura astfel de publicație la nivelul Uniunii Europene.**

Participări ale reprezentanților Secretariatului de Stat pentru Culte la reuniuni internaționale și activități de promovare a modelului românesc de relații stat-culte în afara țării:

1. **14-15 februarie 2019**, Dondușeni/Bălți/Chișinău, Republica Moldova – vizită de lucru la parohii și centre eparhiale ale Bisericii Ortodoxe Române (delegație comună cu reprezentanții Mitropoliei Basarabiei);
2. **25-26 aprilie 2019**, Baku, Azerbaidjan - *The 2nd EU-Azerbaijan Conference on Inter-faith dialogue and anti-radicalisation* (delegație comună cu Muftiul Cultului Musulman din România); evenimentul a fost organizat de Delegația Uniunii Europene în Azerbaidjan.
3. **3-5 mai 2019**, Ankara, Turcia – reuniune de lucru la invitația președintelui Diyanet (instituția omoloagă din Turcia a Secretariatului de Stat pentru Culte) și a MAE din Turcia, delegație comună cu Muftiatul Cultului Musulman din România; în cadrul întâlnirii s-au discutat subiectele la zi ale agenției bilaterale România-Turcia din domeniul vieții religioase: amenajarea unui cimitir musulman în zona București-Ilfov, semnarea protocolului pe educație între Ministerele Educației din cele două țări, Secretariatul de Stat pentru Culte și Muftiatul Cultului Musulman etc.
4. **19 iunie 2019**, Viena, Austria - *From the Interfaith and Inter-Civilizational Cooperation to Human Solidarity* (delegația comună cu Muftiul Cultului Musulman din România); evenimentul a fost organizat de Centrul Internațional pentru Dialog Interreligios și Intercultural KAICIID, Centrul pentru Promovarea Drepturilor Omului și Dialog Global din Geneva și Centrul Internațional pentru Cooperare Interreligioasă și Inter-Civilizațională din Baku.
5. **16-19 iulie 2019**, Washington DC, SUA – *2nd Ministerial to Advance Religious Freedom* (delegație comună cu Ministerul Afacerilor Externe și Cultul Creștin Baptist din România); evenimentul a fost organizat de Departamentul de Stat al SUA și a reprezentat cea mai mare reuniune pe tema libertății religioase din lume (peste 1000 de participanți din 106 de țări).
6. **27-29 august 2019**, Varșovia, Polonia – *Reuniunea anuală a Grupului de Experți pe Libertate Religioasă a OSCE/ODIHR*, organism în care România este reprezentată pentru prima dată începând cu 1 iunie 2019 pe un mandat de 3 ani.
7. **15-16 octombrie 2019**, Bruxelles, Belgia – *How to Scale Up EU Support to Freedom of Religion or Belief. Presentation of the work and of the recommendations of the Special Envoy for the Promotion of Freedom of Religion or Belief Outside of the EU, Jan Figel*. Evenimentul a reprezentat și o primă întâlnire informală a reprezentanților speciali pe libertate religioasă din țările membre ale Uniunii Europene.

IV. Activitatea de avizare

1. **Asociații religioase înființate conform Legii nr. 489/2006.** Au fost analizate 6 dosare primite de la asociații care solicitau avizul consultativ al Secretariatului de Stat pentru Culte, prevăzut de art. 41 alin. (2) din Legea nr. 489/2006 în vederea înființării/transformării de/in asociații religioase.

Dintre acestea **2** au primit avizul consultativ în vederea dobândirii personalității juridice, iar **4** nu au primit aviz favorabil din cauza documentației incomplete.

- 2. Documente emise de unități de cult în vederea apostilării.** Au fost avizate **61** certificate de botez religios și **6** certificate de căsătorie religioasă pentru cetățeni români care pleacă sau sunt deja stabiliți în străinătate.
- 3. Acordarea și prelungirea vizei pentru misionari străini,** conform O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România. În anul 2019 au fost avizate **271** solicitări de obținere/prelungire a vizei de ședere în România a misionarilor străini care își desfășoară activitatea în cadrul cultelor și asociațiilor religioase.
- 4. Luarea în evidență a organizațiilor neguvernamentale înființate potrivit O.G. nr. 26/2000.** Au fost analizate **3** dosare, potrivit art. 52 alin. (1) din O.G. nr. 26/2000, și au fost luate în evidență două solicitări.
- 5. Pașaport diplomatic.** Au fost soluționate **noile solicitări** din partea cultelor religioase privind eliberarea de pașapoarte diplomatice, conform art. 8 lit. n din Legea nr. 248/2005 privind regimul pașapoartelor din România.

V. Cooperarea cu misiunea de audit a Curții de Conturi

Ca urmare a misiunii de audit din anul 2019 „Privind auditul financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiate pe anul 2018”, desfășurată de către echipa de auditori publici externi din cadrul Departamentului VIII al Curții de Conturi a României, finalizată prin Decizia nr. 1/2019, **nu a existat nici o măsură dispusă pentru a fi implementată de instituția noastră.**

VI. Activități specifice ale Secretarului de Stat pentru Culte

- 1. Consultări cu reprezentanții cultelor și ai asociațiilor religioase și asociațiilor care desfășoară și activități religioase.**

În această perioadă, în virtutea mandatului său, secretarul de stat pentru Culte a avut întâlniri periodice cu șefii cultelor recunoscute din România, ierarhi și alți reprezentanți ai cultelor, asociațiilor religioase și ai asociațiilor care desfășoară activități religioase, pentru consultări cu privire la principalele probleme și situații apărute în relația dintre stat și organizațiile religioase și la nivelul societății.

Conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, precum și a tratatelor Uniunii Europene, autoritățile publice au obligația consultării cultelor religioase atunci când sunt propuse modificări ale legislației care afectează activitatea acestora. Secretarul de stat pentru culte a inițiat și organizat, la sediul instituției, consultări cu reprezentanții tuturor cultelor religioase pe probleme de interes comun.

De asemenea, au fost organizate întâlniri semestriale cu reprezentanții cultelor pentru soluționarea unor probleme economice, administrative și juridice, în vederea îmbunătățirii cadrului legal și administrativ, a armonizării acestuia și a adecvării sale la nevoile actuale.

Având în vedere contextul internațional, în virtutea prerogativei sale de **mediator**, secretarul de stat pentru culte a avut și în această perioadă o serie de **întâlniri cu lideri ai asociațiilor și fundațiilor musulmane din România**, precum și cu șeful Cultului Musulman din țara noastră.

- 2. Participări la conferințe, simpozioane și manifestări religioase**

Pe parcursul acestei perioade, secretarul de stat pentru culte a făcut numeroase vizite pe teren la obiective aparținând diferitelor comunități religioase care au primit finanțare, pentru a constata stadiul lucrărilor și/sau, după caz, pentru a participa la sfințirea/inaugurarea unor lăcașuri de cult sau proiecte sociale, precum și la alte evenimente organizate de cultele religioase care au primit sprijin din partea S.S.C. (ceremonii de canonizare, comemorare, conferințe, simpozioane etc.)

Secretarul de stat pentru culte a dat curs invitațiilor de a participa la numeroase ceremonii religioase cu prilejul sărbătorilor de Paști, de Pesah, la celebrări de Iftar și la multe alte ceremonii, slujbe solemne și celebrări ocazionale.

De asemenea, secretarul de stat pentru culte a participat la evenimente interne și internaționale privind libertatea religioasă, dialogul inter-religios, relația dintre stat și culte, precum și la alte evenimente religioase și culturale organizate de cultele religioase. Cu aceste prilejuri, a reafirmat angajamentele României cu privire la libertatea religioasă, a prezentat relațiile de cooperare între stat și cultele religioase din România, precum și rolul cultelor în construirea României moderne și în edificarea binelui comun.

➤ *Participări la evenimente naționale*

- **7 ianuarie 2019** - Participare și alocuțiune la evenimentele prilejuite de sărbătoarea Nașterii Domnului - Parohia ucrainiană Sf. Ierani Petru Movila, mitropolitul Kievului – București;
- **22 ianuarie 2019** - Participare și alocuțiune la Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor - Catedrala Episcopală Armeană;
- **24 ianuarie 2019** - Participare la slujba de Te Deum ocazionată de aniversarea a 160 de ani de la Unirea Principatelor Române - Catedrala Patriarhală;
- **25 ianuarie 2019** - Participare și alocuțiune la închiderea Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor - Catedrala Romano-Catolică Sfântul Iosif din București;
- **14 februarie 2019** - Întâlnire la sediul SSC cu E.S. David Saranga, noul ambasador al Statului Israel în țara noastră;
- **9 martie 2019** - Participare la ceremonia de reînhumare a Regelui Carol al II-lea în Noua Catedrală Arhiepiscopală și Regală de la Curtea de Argeș;
- **27 martie 2019** - Întâlnire la sediul SSC cu E.S. Fusun Aramaz, ambasadorul Republicii Turcia în România;
- **31 martie 2019** - Participare și alocuțiune la reinaugurarea sinagogii din Deva;
- **19 aprilie 2019** - Participare și alocuțiune la ceremonia religioasă de Pesah – Sinagoga Mare București;
- **13 mai 2019** - Participarea și alocuțiune la Conferința Managementul Bisericii Romano-Catolice din România, Cluj-Napoca.
- **21-22 mai 2019** - Deplasare a secretarului de stat, Victor Opaschi, în municipiile Iași și Suceava - Participare și alocuțiune la sărbătoarea de Iftar organizată la Iași de comunitatea musulmană din Moldova;
- **24 mai 2019** - Participare și alocuțiune la cel de-al XXXVII-lea Congres al Cultului Creștin Baptist - Reuniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România - Cluj Napoca;
- **27 mai 2019** - Participare și alocuțiune la sărbătoarea de Iftar organizată de Muftiatul Cultului Musulman din România – București;
- **31 mai – 2 iunie 2019** - Participare la ceremoniile prilejuite de Vizita Papei Francisc în România la București, Șumuleu-Ciuc, Iași și Blaj.
- **13 iunie 2019** - Participare și alocuțiune la reinaugurarea Sinagogii Mari din orașul Hârlău;
- **17 iulie 2019** - Reuniunea de lucru la sediul Cultului Creștin Penticostal - Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România cu președintele membrii Comitetului Executiv ai cultului;
- **22 iulie 2019** - Participare și alocuțiune la aniversarea zilei de naștere a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române;
- **6 august 2019** - Participare și alocuțiune la consacrarea episcopală și instalarea noului episcop de Iași, Iosif Păuleț - Catedrala Sf. Fecioară Maria Regină – Iași;
- **23 august 2019** - Participare și alocuțiune la Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Moldova - Iași

- **25 august 2019** - Participare și alocuțiune la slujba de Te Deum oficiată cu ocazia aniversării zilei de naștere a Înaltpreasfințitului Părinte Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților - Mănăstirea Sfântul Ioan cel Nou din Suceava;
- **5-6 septembrie 2019** - Participare și alocuțiune la Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși – Craiova;
- **7 septembrie 2019** - Participare și alocuțiune la slujba de sfințire a capelei interconfesionale din localitatea Chinteni, jud. Cluj;
- **29 septembrie 2019** - Participare și alocuțiune la sărbătoarea de Roș Hașana (Anul Nou Evreiesc), București;
- **30 septembrie 2019** - Participare și alocuțiune la aniversarea a 12 ani de la întronizarea Preafericitul Părinte Daniel;
- **7 octombrie 2019** - Participare și alocuțiune la Simpozionul Național „2019 – Anul omagial al satului românesc”;
- **14 octombrie 2019** - Participare la sărbătoarea Cuvioasei Parascheva - Catedrala Mitropolitană din Iași;
- **27 octombrie 2019** – Participarea la sărbătoarea Sfântului Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, Catedrala Patriarhală din București;
- **9 noiembrie 2019** - Participare și alocuțiune la expoziția și lansarea de carte "Biserica Armeană din România - istorie și patrimoniu" - Palatul Patriarhiei
- **11 noiembrie 2019** - Participare și alocuțiune la evenimentul omagial dedicat acad. Nicolae Cajal, președintele Federației Comunităților Evreiești din România între anii 1994-2004, la împlinirea a 100 de ani de la nașterea sa - Templul Coral București.

3. Întâlniri cu personalități internaționale

Ambasador Samuel Brownback, Departamentul de Stat al SUA
 Cardinal Leonardo Sandri, prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale
 Cardinalul Giovanni Angelo Becciu, prefect al Congregației pentru Cauzele Sfinților
 Fuad Muradov, ministrul pentru Diaspora din Azerbaidjan
 E.S. Arhiepiscop Miguel Maury Buendía Buendia, nunțiu apostolic în România
 Ambasador Fusun Aramaz, Republica Turcia
 Ambasador David Saranga, Statul Israel
 Ambasador Gerd Meier-Klodt, Republica Federală Germania
 Ambasador Todor Ivanov Churov, Republica Bulgaria
 Ambasador Michèle Ramis, Republica Franceză
 Cardinal Bechara Boutros al-Rahi, al 77-lea Patriarh al Bisericii Maronite
 Preasfințitul Părinte Episcop Quais de Erzurum (Patriarhia Antiohiei)
 Reprezentanții Diyanet (Republica Turcia).

Prioritățile Secretariatului de Stat pentru Culte

- I. Dezvoltarea dialogului și parteneriatului cu organizațiile religioase, ca părți ale societății civile prin: sprijinirea cu prioritate a inițiativelor sociale sau cu impact social ale cultelor religioase, consultarea cultelor religioase pe domenii cu impact asupra vieții religioase, conform prevederilor legislației românești și europene.
- II. Sprijinirea comunităților românești din afara granițelor țării.
- III. Dezvoltarea relațiilor instituționale cu **asociațiile religioase și asociațiile și fundațiile care au și scopuri religioase**, organizate în baza O.G. nr. 26/2000, pentru o mai bună cunoaștere a tuturor

actorilor vieții religioase din România și o mai bună valorificare a potențialului lor de participare la dezvoltarea societății românești, inclusiv prin includerea acestora în procesele de consultare pe legislația cu impact în domeniul vieții religioase.

IV. Având în vedere contextul european marcat de ascensiunea fundamentalismului și extremismului islamic, Secretariatul de Stat pentru Culte și-a asumat ca **prioritate** finalizarea demersurilor de **modificare a legislației** în sensul asigurării unui echilibru între garantarea legală a exercitării libertății religioase și nevoile crescute de asigurare a securității cetățenilor și a siguranței statului. Modificările legislative pe care Secretariatul de Stat pentru Culte le consideră oportune în acest sens:

1. **amendarea O.G. nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile**, în sensul reintroducerii avizului Secretariatului de Stat pentru Culte pentru înființarea asociațiilor și fundațiilor care au și activități religioase.
2. **modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea în construcții**, în sensul reintroducerii printre avizele solicitate în certificatul de urbanism și a avizului Secretariatului de Stat pentru Culte.

V. Dezvoltarea capacității administrative a instituției

În decursul timpului, prevederile legislative cu privire la acordarea sprijinului la salarizarea personalului de cult au suferit modificări semnificative, iar instituția a trebuit să răspundem unor provocări administrative noi.

Luând în considerare necesitatea corelării tuturor informațiilor în ceea ce privește alocarea și justificarea sprijinului financiar derulat, creșterea exponențială a volumului de informații și documente care trebuie gestionate la nivelul Secretariatului de Stat pentru Culte, ca urmare a modificărilor legislative referitoare la acordarea sprijinului la salarizarea personalului clerical, **a fost necesară crearea unei aplicații informatice destinată gestionării sprijinului financiar la salarizarea personalului cultelor**. Aceasta oferă informațiile necesare atât cultelor cât și instituției noastre, asigurării prelucrării corespunzătoare a datelor referitoare la sprijinul la salarizarea personalului de cult.

Aplicația informatică este organizată sub forma unui număr de servere cu funcțiuni specifice și cuprinde 11 module, din care 6 sunt destinate exclusiv unităților centrale de cult, având mai multe niveluri de securizare a informației.

În ceea ce privește implementarea măsurilor dispuse de către echipele de audit din cadrul Curții de Conturi a României, referitoare la auditul financiar – contabil anual, în decursul timpului instituția noastră a implementat toate măsurile dispuse. În anul 2019, Curtea de Conturi a României nu a dispus nici o măsură care să fie implementată de către instituția noastră.

VI. Continuarea politicii de dezvoltare a dialogului cu organizațiile neguvernamentale, cu mass-media și cu cetățenii, inclusiv prin publicarea de materiale informative și o utilizare mai eficientă a resurselor de comunicare existente.